

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

5. Quas leges amor sanctus somno, corporis refectioni, labori manuum, & recreationi imponat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47132)

suo Epitaphio inscribi voluit: *Id ago ut mihi instar totius vite sit dies: ut moriens vivam, vivo ut moriturus.* Adjungamus his pro temporis usu, nunquam poenitendi S. Caroli Borromæi cōsiliū, quod homini sibi à cubiculis, (qui ad hoc è lōginquo venerat) & familia illius nomen dederat, ut ejus monitis ad vitam beatam niteretur) de compendiosiori viā ad salutem postulanti vir sanctus tripartitā monitione suggessit. 1. diebus singulis Deo servire ferventer inciperet, tanquam hætenus nihil ab ipso actum esset. 2. conaretur semper Deum habere præsentem. 3. nihil aliud in omnibus spectaret, nihil prætenderet, præter Deum.

CAPUT V.

Quas leges Amor sanctus somno, corporis refectio- ni, labori manuum, & recreationi imponat.

DE Amore sancto dicere possum, quod de Virtute dixit S. Ambrosius: *Quid deest illi, qui illud bonum possidet, & habet sibi semper comitem, sociamq; virtutem, quem etiam quiescentem virtus propria non reliquit, non minus dormiens, quam vigilans gloriosus: cum enim*

Amor dominus est cordis, non minus actionibus naturæ, ut sunt somnus, comestio, & similes, suas leges imponit, quàm nobilioribus mētis functionibus. In his quàm illis formam & characterem suum imprimens, tantumque singulis attribuens temporis, quantum Dei voluntas, & divinæ gloriæ ratio exigere videantur.

Primo somnum ad solius necessitatis legem restringit, illumque tamquam actionum sanctarum hostem habet & duriter, ut plerosque Sanctorum hæc in parte admirandos potius, quàm imitandos videamus. Magnus Arsenius, licet antea deliciis aule assuetus, gravissimam tamen cum somno bellum gessit, adeo ut post diem noctemq; pervigilatas, tandem necessitate cōpulsus unicum horulam somno concederet, dicens: *Veni male serve. solitusque erat profiteri, quicumque inter veros, & germanos Eremitas accenseret vellet, illi ad quiescendum unius horulæ somnum sufficere oportere.* S. Bernardi contra hunc adversarium frequentes sunt querelæ, quem bonarum actionum, & meritorum mortem esse deprædicabat. S. Dominicus, & S. Franciscus Xavierius in templo coram Venerabili cum illo luctaturi prodibant in arenam, & vigilando ac orando tam diu dimicabant, donec incli-

Rr 3 nage

2.
Somniū.

NE
IN
OG
CIN
10

nante se corpore dormiturent potius, quam obdormiscerent, ut paullo post velut collectis novis viribus evigilantes, de illo quotidianam victoriam reportarent. B. Petrus Alcantara, ille corporis, sensuumque impuglator acerrimus, nulla difficiliora quam cum somno certamina expertum se esse affirmat, qui cum omnino debellari non potuisset, tandem velut federe inito tribus horis contenta fuisse ait. Inter Philosophos vero à Christi fide extorres, qui magna contentione in literas & graviora studia incubuerunt, nulli acriores constantioresque quam cum hoc scienciarum hoste congressus fuisse legimus. Testis est globus ferreus, quem manu prehensu gestabat Aristoteles, ut si somnus evinceret, in suppositum pelvim delapsus suo strepitu illum excitaret. Quod Præceptoris commentum etiam ab Alexandro Magno usurpatum ferunt: alij vero capillorum verticem filo ad tabulati clavum affigebant, ut dum somno ingruvescente caput inclinarent, doloris aliquo sensu ad evigilandum compellerentur. Plinius secundus in studiis noctes plerumque pervigilabat, habens hoc Varronis effatum frequenter in ore: Vitam hominis vigiliam esse, unde S. Ambrosius ad Christianorum mētes ad lectionem orationemque exhortandas

ab ista Gentilium assiduitate egregium ducit argumentum: Si studentes, inquit, doctrinis secularibus perparum somno indulgent, quanto magis, qui Deum cupiunt cognoscere, non debent somno corporis impediri, nisi quantum natura satis est: non dormiamus totis noctibus; sed maximam partem earum Lectioni & Orationi deponemus.

Discretionis primariæ familiæ gubernatrici somni moderationem committit divinus Amor, quæ si necesse sit, consilium à Confessario efflagitat, ac fortè dū somnum tanquam furem acerbè persequitur, melioribus mentis actionibus non parum incommodet nervosque succidat: Ideo enim, inquit Augustinus, Deus donavit somnum corpori, ut reparentur membra corporis, quo possint animam vigilantem sustinere: bonus est somnus corporis, quo reparatur valetudo corporis. Sed totius rei cardo in hoc potissimum vertitur, ut reparationis hujus necessitas nō excedatur. I. enim cū carne fallaci res agitur, quæ secundum Gregor. Nazianz. est *Lutea pedica, plumbum deorsum trahens, pugnanti materia proles, & hera sua vinculam.* quæque sub involucre necessitatis ob diei præcedentis ex itinere ortam de fatigationem, longiorem somnum B. P. Henrico à Calstris viro sanctissimo ex ordine S. Dominici persuasit, ob quem à B.V.

³
In dome-
sticis,
In Psal. 61.

4-
5. Lug-
dem ca-
gat tard-
tatem in-
surgend

B.V. ut alibi dixi, reprehensus fuit; & F. Joannes Carrera è Societate nostra corpusculi fallacii in similem fraudem inductus, Angeli, à quo quotidie excitabatur, absentia multatus est; & B. Anna Vrsulina voce Angelicâ ad surgendum diebus singulis commoneri solita, qua articulatè illi dicebatur, *Anna surge*, cum tam promptè lectulo non proripisset; sed relapsa esset in somnum, mordacem hanc ironiam ab Angelo paulò post audivit: *O Domina, placetne tibi modo è lectulo surgere*: scilicet hæc carnis vulpecula etiam virtute præditis illudit. 2. Subsidio venit huic deceptici Dæmon, qui viros etiâ præclaros vano in invaletudinis metu adoritur, & ad longiorem somnum sollicitat. Ita Pachomium immisâ febriculâ strato affigere conatus est, cujus dolum vir sanctus sentiens, nihil morbo deterritus, ad communem cum cæteris orationem se contulit, & morbum dispulit. Ita S. Lugardi, dum ad matutinas preces surgendum est, sudorem immisit, ei que persuasit legitime posse ipsam isto tempore à choro abesse: sed ecce vox cælestis restitantiæ monet: *Cur in lectulo moras trahis? cunctinud surge; incumbit pro peccatoribus in peccatorum suorum fecibus torpescentibus penas de te sumere: ne igitur sudorem istum morare. Monenti*

4.
S. Lugardi
dum cunctinud
surgendum
est.

aures præbuit, & dum ad Chorum properat, in ipso templi ingressu Christum offendit, qui latus apertum illi ostendens, iussit ut inde sanguinem sugeret; quo haulto vires inde mirabiles ad Dei obsequium corporisque castigationes accepit.

Jam verò si ex grav' timorum virorum sententia Militiæ Duci quinque horas, Mercatori sex, homini otioso septem; pigro verò ac desidioso octo horarum ad somnum sufficiat; diutius verò stertere hominis est bestiarum more viventis; facile nostrum quisque sibi persuadet, Amoris sancti Clientem sex horarum somno contentum fore; aut si nimia debilitas exigat, unam dumtaxat horulam ad senarium additurum; quod in nonnullis Religiosorum cæteribus, ne ullus excusationi sit locus, ab ipsa communitate usurpari videmus: si invaletudinis de medicorum consilio amplius aliquid exigat, tum ille tam diuturnas somni compedes tormenti loco reponit, quo dici pars magna velut morti conceditur, omnibus animi functionibus impeditis, atque sopitis.

Sed potissimum dirigenda in captando somno intentioni Amor sanctus invigilat, ne serviat voluptati, quod indulgetur necessitati: itaque quem Christus & Beata Virgo in hac servitute scopum sibi præfixerunt, ut scilicet hoc modo vi-

5.
Somnus
quot ho-
rarum.

6.
Quainten-
tione in-
eundus.

do vires ad functiones animi corporisque necessarias repararent, atque in ea re voluntati divinae obsequerentur, cum etiam ille suis indicit, jubetque ut sanctae cogitationes diem claudat & aperiant, somnumque venientem praeveniant, & abeuntem continuo subsequantur: docet ut cum Berckmanno ad caput lecti cogitatione collocetur **JESUS**, & ad pedes Maria, & ad latus Angelus Custos: aut ut animo concipiant Deum immensitate sua omnia implentem, in cujus velut sinu, ut infantulus in sinu matris, aut avicula in nidulo suaviter conquiescunt, neque tamen propterea desinit persuadere, ut stragulorum molliem cum humo aut duriori aslere commutent.

7.
Cibum etiam moderatur.

Jam de cibi potusque moderatione pauca dicamus, in qua eodem fere passu quo in somni directione divinus amor procedit, qui ejus institutis vitam conformant, omnem in cibo voluptatem, ut rem vilem, & hominem Deum amante indignam fugiant. Hinc Isidoros, Bernardos, Claras aliosque ut ad tormentum ad cibi sumptionem accedere solitos legimus, & hanc postremo nominatam, cum alternis tantum diebus cibum sumeret, ad unciam cum dimidia quotidie accipiendam obedientiae praecipio compellendam fuisse. Quas vero artes in sapore,

gustuque tollendo excogitarint, quis dicat? dum hi cineres, illi arenulas, alij fel & absinthium cibis aspergunt, ut corpus torqueant comedendo potius, quam sustentent aut corroborent: sed in intentionem cibi capiendi potissimum invigilant, cum extra tempus comestionis vel minimam de cibo potusque cogitationem viro Dei amore praedito indignam S. Basilius existimet. Edunt ergo, ut de somno diximus, ut Dei ordinationi hac in parte obsequantur, ut calorem nativum reparent, ut corpus Dei famulatio consecratum nutriant, ut S. Gertrudis à Deo edocta factitabat: cui tamen etiam significavit sibi acceptissimam esse omnium in cibo voluptatum contemptionem: quem praeterea S. Brigitta dixisse legimus (cum pro viro sibi commutato preces funderet) nescio quam inter se, & illum membranam intercedere, quae divinis consolationibus impedimentum adferret, quod scilicet nonnullam extra Deum delectationem vir ille interdum venaretur. Felix ergo, qui hac etiam in parte Christum, qui factus est nobis via, veritas, & vita, ducem sequitur, ideoque orationem, quam Christus docuit Episcopum, non tam ore quam corde ante comestionem pronuntiat. *Domine Iesu Christe, Salvator, & Redemptor meus, qui vi*

8.
Ut sum
tur rec
infectio
Lib. 4.
cap. 26.

ut hoc miserum corpus sustentem, da ut illi quantum ad tibi serviendum est necesse, tribuam, ne si quid amplius illi largiar, anima bono officiam; si minus, quam par sit, tuis obsequiis inutile & inidoneum efficiam; da ut te imiter, qui nobis via, veritas, & vita factus es.

8.
Ut summa-
tur recta
intentione.
Lib. 4.
cap. 16.

Insidias multiplices, quas nobis in hoc negotio struit dæmon, ut aliquando S. Dominico fateri coactus est, hoc modo declinabimus, præsertim si ad hæc obedientiæ nutus accesserit. Multa esse opera, ait aliquando B. Virgo sanctæ Brigittæ, quæ virtutis speciem præ se ferunt, quæ tamen nisi humilitatem & discretionem comites habeant, ad æternitatem beatam non provehunt: unus aliquis suo vivit arbitrio, alter sub obedientia: ille jejunat, hic optaret idem præstare, sed à Superiore prohibetur; unicam ille mercedem jejunii scilicet accipiet, hic verò duplicem, unam obedientiæ, aliam propter frustrationem desiderii, & non impletionem voluntatis suæ, qua ad jejunandum ferebatur. Accidit etiam ut propter arefcentem præ siti linguam S. Brigitta difficulter cum proximo à meridie loqui posset; iussit Dominus Mathias ejus confessarius, porum ut illa sumeret; difficulter assentiebatur; quod id esset contra morem suum & propositum; fecit tamen quod jubebatur, &

tunc audit in spiritu: Quid times mutare consuetudinem? numquid bonorum tuorum ego? aut meritis tuis cælum intrabis? etsi decies comederis, & biberis in die ex obedientia, non imputabitur tibi ad peccatum.

Jam verò quomodo Amor sanctus laborem corporis, quo pars mortalium maxima occupatur, ad Dei gloriam animique salutem elevet, inspiciamus. Prima illa mundi lumina etsi in solitudinum recessus abscondita, Antonius, Pachomius, Paulus, Silvannus, Macharius, eminentissimæ orationis donum à Deo consecuti, laborem tamen manuum adamarunt, & cõficiendis ex palmarum foliis sportulis, & natis, aliquot per diem horas insumpserunt: quibus divenditis, de eorum pretio aliqui visitabāt, & quod supererat, pauperibus largiebantur; alii verò ab urbibus longius semoti, cum illas eò deferre esset perdifficile, annum laborem igni tradebant, ad eò illa Mariam inter & Martham vicissitudo, & temporum ratio orationem inter & laborem manuum dispersita, ut hausta de cælo, & ab Angelis in terras delata inter ipsos solemnitas erat: quid mirum, eam inter solitarios viguisse, cum S. Paulus instantissimis Ecclesiæ gubernandæ, gentiumque ad fidem convertendarum curis oppressus, se suosque comites suarum ma-

9.
Laborem
corporis.

S f num

num labore sustentari? & ipse Christus ad annum trigésimum in opere fabrili exercitam vitam duxerit, ut maximè hominum multitudini, quæ similibus occupatur, esset exemplo?

10. *Erigendo animos ad caelum,*
Hic ergo suam adferat industriam Amor sanctus oportet; & laborantium animos, oculosque ad divinæ voluntatis regulam erigat, ut Deum spectent velut quotidianum pensum sibi distribuentem, & suam cum Christo laborante intentionem conjungant, à levi precatiuncula laborem auspicietur, in ejus progressu brevibus aspirationibus Deo illum offerant, & non sine gratiarum actione finiant: quàm Deo cælibusque grati sint ad hunc modum suscepti opificum labores, ostensum est aliquando S. Antonio

11. *Fugiendo otium quod est pulvinar diaboli.*
Florentinorum Archiepiscopo, qui die solemnè per urbis Florentiæ plateas incedens vidit supra cujusdã tugurioli tectum Angelos quasi exebantes, attonitusque hoc spectaculo, & tuguriolum ingressus, tres ibi puellas cum matre vidua reperit operi manuum die solemnè, quod aliter vitam tolerare non possent, incumbentes: hanc ille extremam egestatem admiratus, & à vicinis intelligens, omnes probis honestisque esse moribus, ne diebus festis deinceps laborare cogeretur, largã illas eleemosynã donavit; ali-

quo deinde tempore eadem procedens viã, vidit in ejusdem tugurioli tecto damones lætitiã gesticulantes, uti antè bonos Angelos conspexerat. Quo ostento majori quàm antè admiratione percussus, quid de illis puellis actum esset, inquisivit, reperitque eleemosynarum frequentiam otii occasionem, corporisque & formæ excolendæ materiam dedisse, non sine temporis salutisque jacturã; ita Angelos, quos Amore sancto institutovè labor cõciliarat, amor deinde profanus, otiumque fugavit. Audivi ego aliquando dæmonem, dum in Energumena sacris carminibus adjuraretur, dicentem se puellæ muliebribus ornamentis concinnandis occupatã adfuisse, & in sufflandis carbonibus, quibus ferrum ad id paratum calefiebat, opem operamque suam attulisse: tantum interest quo sine labores istos suscipias; an ut numos dumtaxat aliquos compares, aut mundi hominumque gratiam aucuperis; an verò ut Deo in primis placeas, & ejus hac in parte obsecundes voluntati.

12. *Laborantes cælestibus doctissimè cendo.*
Beatam Alenam è Campania Gallica Virginem sanctissimam, albam Sacerdotalem nendo & suendo confecisse legimus, tam purã Deo placendi intentione, ut neseio quam cælestem virtutem frequenti linæ istius vestis contractatione digitis suis illi impressisse

fisse diceret; qui enim albâ illâ induti ad altare faciebant, in lacrymas suavissimâ compunctionis nolentes volentesque solvebantur.

Sancta Aldegondis Hannoniæ nostræ fidus, postulante Sancto Humberto Abbate, virgineis suis manibus sudariû involuendo post mortem illius corpori apparat, & ecce centum, & quinquaginta annis postea, dum sancti Abbatis corpus è terra levatur, tam illud, quàm sudarium integra & suavissimum odorem exhalantia reperiuntur; sive sanctissimi corporis depositum hanc integritatem & odorem sudario afflarit, sive sudarium sanctissimæ Aldegondis contactatum manibus inde hauserit & incorruptionem & suavolentiam.

13. Recreations corporis.
Difficilius fortassis Amor Sanctus recreationes ad suas leges conformabit, quia vagus in illis solutusque animus cogitationum, sensuum, verborumque sibi concessa, libertatem arbitratur, ut nihil in illis Amor divinus vindicare sibi posse videatur. Ubi dæmon per præcipua Cœnobii loca à S. Dominico perductus ad recreationis locum devenisset, ausus est cum jactantia, & sarcasmo dicere: *Hic locus totus est meus.* Si id profari ausus est mendacissimus hostis de Religiosis, qui sub talis duce, qualis erat Dominicus, primos inter Ordinis S. ferventissi-

mos milites stipèdia faciebāt, quid de sæcularium recreationibus Amor noster sperare potest? Florentiæ in quodam loco ad aleorum chartarumque lusus nobilitas convenire solebat: non tulit hoc Sanctus Antoninus Archiepiscopus; sed cruce præunte ad locum se contulit, & acri oratione in ludentes invectus, mensas aleatorias evertit, totumque conventum disturbavit, & abegit, Deo zelum Præfulis, viri nobilis, qui injuriis cum impetierat, præsentis interitu comprobate. Similia quidem agere potest Amor sanctus, sed suum characterem hujusmodi dissolutionibus imprimere qui potest?

14. Honestas.
Ne tamen tam citò damnemus, quod aliquando de celo faventem calculū habuit, recreationes, quas profusa licentia, & lucri cupiditas excogitavit, numquam approbavit Amor sanctus; sed honestas, & innocentes, quæ spiritus contentionem leniant, & sublevent, semper admittit. Audiamus B. Virginis hac de re judicium, atque sententiam, quam aliquando claris verbis S. Brigittæ aperuit. *Lib. 4. c. 12.* Posunt, inquit, amici Dei de ludo, de verbis ædificatoriis, & similibus operibus, in quibus nihil detractorium sit aut inhonestum, consolationem aut levamen aliquod accipere; sicut enim si pugnus semper teneretur clausus, S f 2 aut

aut contraheretur nervi, aut manus debilitaretur: sic etiam res habet in spiritualibus.

15.
In S. Joanne
Euan-
gelista.

S. Joannem Evangelistam perdicis aspectu, & supra pugnum gestatione aliquam curarum levationem captasse legimus. S. Antonius ambulatione & camporum aspectu cum discipulis animum relaxabat, cumque offensum propterea venatorem videret; jussit arcum, quem humeris ferebat, intendere, & sagittas jacere, cumque id ille fecisset aliquoties, destitit, dicens, si pergeret, arcum nimis diuturnam contentione corrumpendum. Tum Antonius: Nisi eo modo, inquit, aliquando exercitationes animi remittantur, animum debilitari necesse est.

In vitis
PP.

S. Remigio in ejus
vita.

Atque hasce bonam intentione susceptas recreatiunculas Deus non semel calculo suo approbasse legitur. Ad Sanctum Remigium post prandium, cum essent jam mensæ sublatae, advolabant per fenestram passeris non mansueti ex ejus manibus micas familiariter facti, & captabant, neque presentium convivarum terrebantur aspectu, quia boni senis recreationi Deo ita jubente serviebant.

16.
S. Franciscus.
Annales ad annum 1216.

Longè mirabiliores sunt Francisci turtures, quas juvenis ad forum venales Senas deferebat; has vir sanctus commiseratione mo-

tus ab illo petiit, & impetravit; quas ut accepit gremio fovens, tamque illis donatam congratulans; ubi ad Ravacciani cenobium prope Senas eas detulisset, baculum, quem manu gestabat, solo defixit, qui nocte una in quercum proceram excrevit; in hanc ille turtures emisit, jussitque ut illam incolerent & suis temporibus nidum construerent, ac propagando generi vacarent, quod in annos complures fecere, advolantes ad fratrum vocem, & eorum manibus cibum captantes: adolescens verò pro illarum mercede prædixit vir sanctus, suo sodalicio nomen daturum, & inde migraturum in caelum; quod rei totius eventus, & vita à juvene cum virtute in Ordine transacta probasse videtur.

S. Zeno Veronensis Episcopus piscatu animum relaxare solitus erat, cumque quodam die ad fluminis ripam obambulans, domesticos Imperatoris Gallieni, qui ad eum evocandum à Principe missi fuerant, offendisset, tres è magnis piscibus, quos ceperat, dono eis dedit; illi verò, ut sunt istius generis hominum ingenia, quartum furto sustulere. Cum domum reversi illos in prandium apparare vellent, omnes quatuor in bullientem aquam coniecere, & tres quidem, quos dono acceperant, è voto parabantur, quartus

18
Cicero
stantia
creatio
bonest

11. 7. 1

17.
S. Zenon.

tus

tus verò furtivus & in aqua bul-
liente vivus subsultabat, qua-
si in flumine innoxius luderet.
Quod illi admirati, ad Episco-
pum accesserunt, & furtum ac
prodigii novitatem, veniam po-
stulantes, manifestarunt. Ita Deus
servorum suorum recreationibus,
quia à divino amore reguntur,
prodigiosè subscribit.

18
Circum-
stantiæ re-
creationis
honestæ.

11. p. 160.

Videamus nunc è sancto Tho-
ma, quâ potissimum ratione illæ
nitantur, & quibus adjunctis
excoli ornariq̃ debeant, ut Dei
gratiam & approbationem me-
reatur: 1. ut corpus labore exhau-
stum, quiete reparandum est, &
qui in oppositum declinat, à re-
cta ratione, Deiq̃ voluntate
exorbitat; ita animus nimîa con-
tentione farigatus & debilitatus
aliquâ delectatione, quæ illi instar
quietis sit, instaurandus est; quales
sunt confabulatio, deambulatio,
& lusus alicujus diverticulum. Ut
ergo divina majestas nos hujus-
modi mentis defatigationibus fe-
cit obnoxios (ut nos intra humi-
litis cancellos contineret) ita ad
animi vigorem recuperandum &
ministeria ad ejus gloriam meliùs,
diutiusq̃ obeûda remediis con-
cessis ut uteremur voluit: ad quæ
tria requiruntur, ex ejusdem Do-
ctoris sententia. 1. Ut nihil in
illis contra honestatē admittatur.
2. Ut animus nimium se non ef-
fundat, sed modestiæ sinibus se

contineat. 3. Ut tempore & lo-
co, & pro personarum dignitate
tales usurpentur, quales prudentia
Deoq̃ placendi studium appro-
bant: atque hæc à suis clientibus
Amor sanctus dubio procul ser-
vari jubet.

Ita agebat S. Antonius, qui in
hisce relaxationibus, Dei volun-
tatem potissimum spectabat: quia
si plus à mēsurâ, agebat, tendimus,
fratres citò deficient, ideoq̃ ex-
pedit una & una eorum relaxare
rigorem. Hac de causâ S. Ludo-
vicus, cùm à mensa cum Sacerdo-
tibus aut Religiosis confabula-
tionibus animum reficeret, si quis
subtiliora in mediū adferret, sua-
viter monebat ne talia allegaret:
quia, inquiebat, post cibum sump-
tum honestis quodlibetis locus
dandus est. Ita ab ejus aulico fa-
miliari Domino de Jonville me-
moriæ proditum est.

Aliam nos industriam docuit
priùs ab amore sancto edocta S.
Gertrudis, quam cùm nimîa men-
tis exercitationes exhausissent, in
comedendis uvis levamentū qua-
sivit, hoc sibi persuadens se Chris-
tum, qui quod uni ex minimis
suis sit, sibi factum deputat, in se-
ipsa reficere atque recreare. quod
ita Christo acceptum fuit, ut di-
ceret amaritudinem fellis, quod
in cruce gustarat, hæc tam bene-
volâ intētionē aliqua ex parte de-
tersam fuisse, & quò purius ad
S f 3 suam

19
Quæ Deo
gratas fa-
ciunt,

suam laudem corpus refecerat, eò etiam amplius se intencionis bonitate delectatum: cumque racemorum, quos exfluxerat, pelliculas & acinos in cubiculi pavementum abjecisset, continuo adfuit, ut illas quasi sui juris colligeret demon, accusans illam de comestione ante preces matutinas, quod in cenobii regulis vetitum erat; sed cum ex illis unam apprehenderet, continuo resiliit, & abjecit, quasi carbonem ardentem attigisset, & confestim cum ejulatu cubiculo se proripiens, cavìt pede aliquem ex illis pellicatis contingere, ne ut manus antea, ita pedum plantas instularet: nimirum ignis amoris divini, qui in pectore Gertrudis ardebat, hunc pelliculis, & acinis uvarum reliquiis calorem demoni exosum imprefferat.

20
Extra necessitatem ab iis abstinendum.

Extra necessitatis leges ab hisce recreatiunculis abstinere docet Amor sanctus, ut à plerisque Sanctorum usurpatum legimus. P. Thomas Saily, vir sanctimonie laude celebris, (quem numquam lethalem culpam admisisse, nec venialem deliberatè, imò nec minimam Instituti nostri legem consultò violasse ex propria morientis confessione cognitum est) inter cetera virtutis singularia exempla hoc in more positum habuit, ut numquam pomeridianis horis ad novos hauriendos spiritus ad hortum aut ambulationem

è cubiculo descenderit; quod & B. Victoriam Annuntiarum fundatricem constanter observasse reperio. S. Carolus Borromæus abstinentiæ prodigium, ne quidem Cubiculi fenestram aperiebat, ut tantisper ex subjacentis horti conspectu animum reficeret. Jam non difficulter assequemur, quomodo Amor sanctus ad suum perpendicularum efformet Magistratum administrationes, litium tum instructiones, tum decisiones, contractus item emptionum & venditionum, omnes denique civiles actiones, hominumque inter se commercia; cum enim hominum societas, atque communitas ad divinam Providentiam tamquam ad suum principium referenda sit, qui in illa ut corporis publici membra ita versantur, ut divinæ voluntati in suo munere faciant satis, hi ad divini Amoris regulam vitam conformare censendi sunt, Dei que gratiam & cœlestem præmium promereri. Demus aliquè è cœli incolis Dei imperio in terras descendere, ut aliquot annis civilibus negotiis occupetur, quomodo in iis se geret? quid spectabit? quò omnia sua negotia labore & que referet? quàm ut illis Deo placeat, ejusque sibi gratiam conciliet? in hoc ipse sua gaudia, suamque beatitudinem collocabit.

CAP.